

ת"פ (תל אביב) 46755-10-21 - מדינת ישראל - משרד הפנים נ' איתי שיש ע"י

ת"פ (תל-אביב-יפו) 46755-10-21 - מדינת ישראל - משרד הפנים, רשות האוכלוסין וההגירה נ' איתי שיש ע"י מחוזי עבודה תל-אביב-יפו

ת"פ (תל-אביב-יפו) 46755-10-21

מדינת ישראל - משרד הפנים, רשות האוכלוסין וההגירה

נגד

איתי שיש ע"י

ב"כ עו"ד שוקי כהן

בית דין אזורי לעבודה בתל-אביב-יפו - יפו

[21.11.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אסנת רובוביץ - ברכש

גזר דין

1. בדיון שהתקיים בפני ביום 5.3.2024 הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, כפי שתוקן בדיון, וזאת בהמשך להסדר פתוח אליו הגיעו הצדדים. בדיון שהתקיים בפני ביום 10.4.2024 נשמעו טיעונים לעונש (תמלול הדיון הוגש לתיק ביום 24.6.24).

2. הנאשם הורשע בעבירות הבאות: (א) אי הפקדת פיקדון לעובד זר שהוא מסתנן - עבירה על סעיף 1יא1 + 2(ב)(8) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 (להלן: חוק עובדים זרים); וכן (ב) העסקה ללא ביטוח רפואי - עבירה על סעיף 2(ב)(3) לחוק עובדים זרים. יצוין כי לפי כתב האישום המתוקן, עבירה של אי הפקדת פיקדון היא ביחס לעובד אחד לתקופה שמחודש 9.2018-10.2019, ואילו העבירה של העסקה ללא ביטוח היא ביחס לשני עובדים (לתקופה 5.3.2018-29.11.2018 לעובד אחד, וכן 30.11.2019-1.12.2019 לעובד השני).

עיקר טיעוני הצדדים לעונש

3. טיעוני המאשימה

א. מדובר בעבירות הפוגעות במדיניות ההגירה וההעסקה של עובדים זרים בהתאם להוראות החוק ובמדיניות התעסוקה במדינת ישראל, תנאי מסחר שוויוניים אל מול המעסיקים המקפידים על הוראות החוק.

ב. ביחס לעבירת אי הפקדת פיקדון, מדובר על 14 עבירות. הפיקדון אמנם הופקד אך באיחור רב (הסכום מתקרב כמעט ל 12,000 ₪). תכלית הפקדת הפיקדון היא להבטיח את יציאתו של העובד מישראל. כמו כן, אי הפקדת הפיקדון בקרן מהווה גם פגיעה בזכויות סוציאליות של העובד.

ג. העדר ביטוח רפואי משאיר את העובדים הזרים ללא גישה לשירותים רפואיים, כשמדובר באוכלוסייה חלשה שאינה דוברת שפה ואינה מכירה את מערכת הבריאות בישראל. כשאוכלוסייה זו נזקקת לשירותי בריאות אז הנטל נופל על כלל הציבור.

ד. מדובר בשני אירועים נפרדים: אירוע הנוגע לעבירת אי הפקדת פיקדון ואירוע הנוגע לאי הסדרת ביטוח רפואי.

ה. תקופת אי הפקדת הפיקדון היתה ארוכה, ולפחות לגבי עובד אחד גם תקופת העדר הביטוח הרפואי היתה ארוכה.
ו. לנאשם אין עבירות קודמות.

ז. המאשימה מבקשת להעמיד את מתחם העונש ביחס לעבירה של אי הפקדת פיקדון על טווח של 50,000-80,000 ₪ ולהשית קנס בגובה של 75,000 ₪. ביחס לביטוח רפואי, מבקשת המאשימה להעמיד את הטווח על 5,000-10,000 ₪ ובתוכו להשית את הקנס על סך של 8,000 ₪. כמו כן, מבקשת המאשימה כי הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות למשך 3 שנים, עם התחייבות בגובה הקנס המקסימלי. את פריסת התשלומים השאירה המאשימה לשיקול דעת בית המשפט.

4. טיעוני הנאשם

א. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום וחסך זמן שיפוטי יקר.

ב. הנאשם הוטעה על ידי רואה החשבון שלו ביחס לעבירת הפיקדון, הפקיד את הכספים לחשבון ייעודי, ולא היתה לו כוונה לעבור עבירה. כשהבין הנאשם הוא פיטר את רואה החשבון, תיקן את ההפרות והפקיד לקופת הפיקדון של אותם עובדים את כל כספי הפיקדון. הנאשם מפנה למוצג נ/1.

ג. הנאשם צרף טפסי הצהרה על היעדר תביעות (נ/2 ו-נ/3).

ד. הנאשם גרוש פעם שנייה, והתחתן פעם שלישית שבוע לפני הדיון האחרון. לנאשם שני ילדים קטינים שסמוכים על שולחנו, משלם מזונות גבוהים. מדובר בעסק קטן שהוא מרוכז שכוונתו. הנאשם עדיין לא החזיר את ההשקעה שהוא השקיע.

ה. כל קנס שייזקף לחובתו יהיה בלתי הפיך ויוכל לגרום לקריסה כלכלית של העסק, קל וחומר שגם בעת מלחמה זו, אין עובדים ומשתדלים לא להעסיק עובדים זרים. מהעסק הזה מתפרנסות עוד מספר משפחות ועובדים.

ו. הרווחים מאוד מזעריים במרוכזים, והתחרות הקיימת בשוק המרוכזים אל מול הסופרמרקטים קשה.

ז. עבירת הביטוח ביחס לאחד העובדים היא של יומיים בלבד, כשישנו רצף ביטוחי לפני כן ואחרי כן (מדובר בפער של סוף שנה, עניין טכני). לכן מבוקש להימנע מהטלת קנס או להטיל קנס מזערי.

ח. מבוקשת פריסת תשלומים ארוכת טווח ככל הניתן, מאחר וזה יכול להטיל נטל כבד על הנאשם.

ט. מדובר בנאשם המעורב בקהילה, המעסיק בתקופות מסוימות ילדים על הספקטרום, אוכלוסייה על הספקטרום ועובדים עם מוגבלויות. הנאשם מפנה לתעודת הוקרה (נ/4, נ/5).

דיון והכרעה

5. סימן א'1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), כפי שתוקן במסגרת תיקון מס' 113, עוסק בהבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בהתאם לקבוע בסימן זה יש לגזור את דינם של נאשמים, תוך נקיטה בשלושה שלבים כאשר העיקרון המנחה הוא עיקרון ההלימה, הקבוע בסעיף 40ב לחוק העונשין שעניינו "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".

6. לפי תיקון 113, קיימים שלושה שלבים שעל בית הדין ליישם טרם קביעתו של עונש במשפט הפלילי: בשלב הראשון יש לבדוק אם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית הדין לקבוע אם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. בשלב השני יש לקבוע מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה. בשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיימים חריגים המאפשרים חריגה לקולה או לחומרה) (ר' ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל - חדוות הורים בע"מ (8.11.14)) (להלן: עניין חדוות הורים).

שלב ראשון: האם מדובר באירוע אחד או במספר אירועים
7. לאחר שנתתי דעתי לעובדות כתב האישום, סבורני כי יש לקבל את טענת המאשימה לפיה מדובר בשני אירועים, המצדיקים קביעת מתחם ענישה לכל אחד מהם בנפרד, כאשר עבירת אי הפקדת פיקדון מהווה אירוע אחד ועבירת העסקה ללא ביטוח רפואי מהווה אירוע שני. זאת בשל האופי השונה של העבירות, שעה שכל אחד מהאירועים עומד בפני עצמו, יכול היה להתקיים גם ללא האירוע האחר, ובכל אחד מהם נפגעים ערכים חברתיים שונים. כמו כן, העבירות בכל אחד מהאירועים לא נובעות אחת מהשנייה ולא נלוות אחת לשנייה, גם אם ישנו פרק זמן של חפיפה בין שתי העבירות.

שלב שני: קביעת מתחם הענישה ההולם
אירוע ראשון - עבירת אי הפקדת פיקדון

8. הערכים החברתיים הנפגעים כתוצאה מהעסקת עובד זר מסתנן ללא הפקדת פיקדון כוללים הבטחת הזכויות הסוציאליות ושמירה על נקודת הפתיחה של עובדים אלה לאחר עזיבתם את ישראל, הקטנת הפגיעה בעובדים הישראליים (באמצעות ייקור עלות העסקת המסתננים), שמירה על מדיניות ההגירה ויצירת תמריץ כלכלי למסתננים לעזוב את ישראל (בר"ע (ארצי) 52980-11-20 י.ב. שיא משאבים בע"מ (2.9.21) TEAME FSAHAYE KIBROM - לחוק 9. הקנס המרבי הקבוע לעבירה של העסקה ללא הפקדת כספי הפיקדון הוא 116,800 ₪ (ר' סעיף 2(ב)(8) לחוק עובדים זרים ו סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין). הקנס המנהלי שניתן להטיל בגין עבירה זו עומד על 5,000 ₪ (ר' תקנות העבירות המנהליות (קנס מינהלי - עובדים זרים), תשנ"ב-1992).

10. העבירה בענייננו בוצעה במסגרת עסקו של הנאשם, משך 14 חודשים וביחס לאותו עובד. עם זאת, יש לקחת בחשבון גם כי הנאשם טען והציג נתונים כי שילם את החוב לפיקדון לעובד נשוא כתב האישום באיחור של מספר שנים, וכי המאשימה אישרה כי הפיקדון הופקד אך באיחור. כמו כן, לא נטען כי נגרם נזק בפועל בגין ביצוע העבירה (על אף שאין בכך כדי להתייחס אל העבירה בקלות ראש נוכח הערכים החברתיים העומדים ביסודה). ערה אני לכך שלטענת הנאשם הוטעה על ידי רואה החשבון שלו ביחס לעבירה זו וכן כי הכספים הופקדו לחשבון ייעודי. עם זאת, הנאשם לא הציג כל אסמכתא לכך, ולפיכך טענה זו לא תילקח בחשבון.

11. כמו כן, ערה אני לטענות הנאשם הנוגעות למצבו הכלכלי (הרלוונטים לשלב השני לפי סעיף 40 ח לחוק העונשין). עם זאת, הנאשם לא הציג אסמכתאות אודות מצבו הכלכלי או מצב העסק והדבר פועל לחובתו.

12. בשים לב לאמור, ובהינתן מדיניות הענישה הנהוגה (ר' למשל ת"פ (ת"א) 942-07-21 מדינת ישראל - ע.ר. הדפסות בע"מ (6.3.2024); ע"פ (ארצי) 13931-05-22 מ.ד.א מטענים וסחר בע"מ - מדינת ישראל (20.9.22); ת"פ (ת"א) 62255-10-20 מדינת ישראל - איתן אבוקסיס שם טוב (3.1.23) - אני סבורה שיש להעמיד את מתחם הענישה בגין אי הפקדת פיקדון בטווח שבין 15,000-50,000 ₪ עבור הנאשם.

אירוע שני: העסקה ללא ביטוח רפואי

13. הערכים החברתיים הנפגעים כתוצאה מהעסקת עובד זר ללא ביטוח רפואי, כוללים, בין היתר, פגיעה בזכויות יסוד ובהבטחת תנאי העסקה הוגנים לעובדים המשתייכים לקבוצה מוחלשת, ופגיעה ביכולת הגישה של העובד לשירותים רפואיים המסופקים על ידי המדינה לאזרחיה (ר' עניין חדוות הורים וכן ע"פ (ארצ'י) 21578-01-15 מדינת ישראל - יוסף אפנגר (21.2.17))

14. הקנס המרבי הקבוע לעבירה של העסקת עובד זר ללא ביטוח רפואי הוא 116,800 ₪ (ר' סעיף 2(ב) לחוק עובדים זרים וסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין). הקנס המנהלי שניתן להטיל בין עבירה זו עומד על 5,000 ₪ (ר' תקנות העבירות המנהליות (קנס מנהלי - עובדים זרים), תשנ"ב-1992).

15. העבירות בענייננו בוצעו במסגרת העסק של הנאשם וביחס לשני עובדים: ביחס לעובד אחד כ- 9 חודשים וביחס לעובד שני למשך יומיים בלבד. כמו כן, לא נטען כי נגרם נזק לעובדים מבחינת זכויות. עם זאת, כאמור אין בכך כדי להתייחס אל העבירות בקלות ראש, נוכח הערכים החברתיים העומדים ביסודן והתועלת הכלכלית למפר החוק.

16. בשים לב לאמור, בהינתן מדיניות הענישה הנהוגה (ר' למשל הע"ז 71297-01-19 מדינת ישראל - שגב אייל (19.6.22) וכן העז (ת"א) 43073-03-15 מדינת ישראל רשות האוכלוסין וההגירה - גרין משה (18.7.19)), אל מול מתחם הענישה המבוקש על ידי המאשימה, אני מקבלת אותו ומעמידה את מתחם הענישה בענייננו על שיעור 5,000-10,000.

שלב שלישי: גזירת העונש הראוי

17. אשר לעונש הספציפי בתוך מתחם הענישה - יש לקחת בחשבון את הודאת הנאשם בעבירות שיוחסו לו מבלי לנהל ישיבת הוכחות, ואת הזמן השיפוטי שנחסך (אם כי ההודאה באשמה לא היתה בהזדמנות הראשונה אלא רק בחלוף כשנתיים וחצי ממועד הגשת כתב האישום), העדר עבירות קודמות לנאשם כפי שציינה המאשימה, ואת חלוף הזמן מביצוע העבירות. מעבר לאמור, יש לקחת בחשבון כי במועד כתיבת גזר הדין ישראל מצויה מזה תקופה ארוכה במצב של מלחמה ואת תחום עיסוקו של הנאשם. יצוין כי ערה אני לטענת הנאשם לשילוב עובדים עם מוגבלויות. עם זאת, תעודות ההוקרה לא הוענקו לעסק שבו בוצעה הביקורת נשוא כתב האישום. כמו כן, לא הוצגה כל אסמכתא המעידה על חלקו של הנאשם בעסקים להם הוענקו התעודות. לכך יש להוסיף, ישנו אינטרס ציבורי בדבר ענישה הרתעתית אך גם כזו שלא תפגע בעסק בצורה אשר תוביל להגדלת המעמסה על הקופה הציבורית. שקלול מגוון השיקולים הרלוונטיים בענייננו מצדיק לטעמי לגזור את דינו של הנאשם כדלקמן: בגין האירוע הראשון - קנס בסך 25,000 ₪ ובגין האירוע השני קנס בסך 9,000 ₪.

סוף דבר

18. נוכח האמור, מוטלים על הנאשם הקנסות הבאים:

א. קנס בסך 25,000 ₪ בגין הרשעתו בעבירה של אי הפקדת פיקדון לעובד זר מסתנן.

ב. קנס בסך 9,000 ₪ בגין הרשעתו בעבירה של העסקה ללא ביטוח רפואי.

19. הקנסות ישולמו ב-10 תשלומים שווים ורצופים, כשהראשון ישולם החל מיום 1.12.2024, ובכל 1 לחודש העוקב.

20. בנוסף, מכוח סעיף 72 לחוק העונשין, הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו בתיק זה למשך 3 שנים מהיום, וגובה ההתחייבות יעמוד על 233,600 ₪. (116,800 ₪ * 2).
21. על הנאשם לפנות למזכירות בית הדין בתוך 7 ימים מיום קבלת גזר הדין על מנת לחתום על ההתחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.
22. תשומת לב הנאשם מופנית להוראות הכלליות הבאות:
- א. ככל שמועד התשלום חל בשבת או ביום חג, יש להקדים את התשלום על מנת להימנע מקנסות ומריבית פיגורים.
- ב. החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית הדין.
- ג. ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
 - מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון *35592-*****.
 - במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
23. גזר הדין ישלח לצדדים באמצעות הדואר.
- זכות ערעור לבית הדין הארצי תוך 45 ימים ממועד המצאת גזר הדין.
- ניתן היום, כ' חשוון תשפ"ה, 21 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.